ORĘDOWNIK URZĘDOWY
powiatu tczewskiego.

Nr. 17. Tczew, dnia 31 lipca 1928 r. Rok VIII.

Przedpłata: miesięcznie 2,— zł.

ORĘDOWNIK POWIATOWY wychodzi co czwartek.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 5 groszy za 1-łam wiersz milimetrowy.

Administracja: Wydział Powiatowy Tczew. Telefon nr. 40 i 60.

Treść:

229)

Obwieszczenie

Zgodnie z wymaganiami art.art. 12 i 14 Dekretu o miarach z dnia 8-go lutego 1919 r. (Dz. Praw P. P. nr. 15 poz. 211) oraz rozporządzenia Głównego Urzędu Miar z dnia 23 października 1919 r. (Monitor Polski nr. 243), wszyscy posiadający i używający narzędzia miernicze (przymiary, pojemniki, wagi i odważniki) w obrocie publicznym, obowiązani są co dwa lata zgłaszać te narzędzia do wtórnej legalizacji t. j. do sprawdzenia i ocechowania przez Urząd Miar.

Dla ułatwienia ludności wykonania tego obowiązku wyznacza się w każdej okolicy co dwa lata dni wtórnej legalizacji, dokonywanej przez Lotne Urzędy Miar.

Wszyscy posiadający narzędzia miernicze, którzy nie wykorzystają wygodnej dla nich sposobności pobytu Lotnego Urzędu Miar w danej okolicy, i nie zgłoszą swych narzędzi mierniczych w wyznaczone dni, będą musieli potem posłać swoje narzędzia miernicze do właściwego stałego Urzędu Miar.

Niestosujący się do obowiązku wtórnego legalizowania narzędzi mierniczych, podlegają karze grzywny do 150 zł, a narzędzia miernicze do nich należące, lub przez nich przechowywane, zostaną skonfiskowane, względnie uniemożliwi się ich używanie.

Obowiązkowi wtórnej legalizacji narzędzi mierniczych w obrocie publicznym podlegają: kupcy (hurtownicy i detaliści), handlarze, handlarze wędrowni, domokrążni, gorzelnie, mączkarnie, cukrownie, młyny, konsumy, stowarzyszenia rolnicze, mleczarnie, przedsiębiorstwa przemysłowe, rolnicy i wszystkie osoby, ciągnące zawodowe zyski z jakiejkolwiek gałęzi rolnictwa, a zatem: z warzywnictwa, sadownictwa, pasieki rybołóstwa, hodowli drobiu itp., jak również ekspedytorzy, przedsiębiorstwa robót ziemnych, wagi magistrackie oraz wagi należące do rzeźni miejskich, gazowni, kolejek powiatowych itp.

Wtórne legalizowanie wszystkich łatwo przenośnych narzędzi mierniczych jak: przymiarów, pojemników, odważników i wag musi się odbywać w lokalu Lotnego lub miejscowego Urzędu Miar na ten cel przeznaczonego, i tam należy przedmioty te dostarczyć. Jeżeli właściciel przysyła swoje narzędzia przez posłańca, to powinien do nich dołączyć karteczkę zawierającą: nazwisko i imię, miejsce zamieszkania i dokładne określenie mieszkania właściciela.

Zgłaszanie narzędzi mierniczych do Urzędów Miar ma się odbywać w godzinach przedpołudniowych. Do wag muszą być dołączone przynal. do nich talerze lub szalki. Wszystkie narzędzia miernicze muszą być dokładnie oczyszczone i suche. Urzędnicy legalizacyjni otrzymali polecenie nieprzyjmowania nieoczyszczonych narzędzi mierniczych.

Opłaty za czynności Urzędów Miar wpłaca się przed odebraniem narzędzi mierniczych.

Wagi do ważenia bydła, wagi w gorzelniach i wogóle wielkie wagi dziesiętne nośności od 750 kg. wzwyż, muszą być legalizowane wtórnie na miejscu ich ustawienia. W tym celu należy, o ile możności zaraz po rozpoczęciu dni legalizowania, złożyć odpowiedni wniosek w Lotnym Urzędzie Miar i porozumieć się z legalizatorem co do czasu legalizowania tych narzędzi mierniczych. Wnioskodawcy są obowiązani zabrać na czas z Lotnego Urzędu Miar potrzebne przybory do sprawdzenia i dostarczyć je z powrotem lub podług wskazówek legalizatora.

Wtórna legalizacja wag wozowych musi być zgłoszona na piśmie w właściwym (stałym) Miejscowym Urzędzie Miar. Nie może ona zasadniczo odbywać się podczas dni przeznaczonych na wtórne legalizowanie, gdyż Lotne Urzędy Miar

nie rozporządzają dostateczną ilością przyborów do sprawdzania, potrzebną dla tak wielkich wag.

Naczelnik Poznańskiego Okręgu Legalizacji Narzędzi Mierniczych
(—) Szczawiński.

Rozkład dni wtórnej legalizacji narzędzi mierniczych na rok 1928.

Legalizacja narzędzi mierniczych odbędzie się:

1. w Pelplinie, w lokalu p. Tomasza Rezmera od 29. 8. do 8. 9. 28 r. dla gmin: Pelplin, Pomyje, i Rajkowy, obszarów dworskich: Ropuchy, Pelplin Nadleśn., Nowydwór i Wola.
2. w Subkowach w lokalu p. Stobe'go od 10. 9. do 19. 9. 28 r. dla gmin: Subkowy, Brzusce, Wielka Słońca i Gorzędziej, obszarów dworskich: Subkowy, Bukowiec, Mały Garc, Narkowy, Radostowo, Swarożyn, Waćmierz, Waćmierek, Wielgłowy i Mała Słońca.
3. w Tczewie w lokalu p. Józefa Bielawskiego ul. Kolejowa 5 od 20. 9 do 27. 10. 28 r. dla miasta Tczewa i gmin: Bałdowo, Czatkowy, Dąbrówka, Lądy, Lubiszewo, Malenin, Miłobądz, Mieścin, Rokitki, Suchostrzygi i obszarów dworskich Czarlin, Gniszewo, Knybawa, Miłobądz, Śliwiny, Szpęgawa, Stanisławie i Zajączkowo.
4. w Turzy w lokalu p. Hermana od 29. 10. do 10. 11. 28 dla gmin: Turza, Dalwin, Godziszewo, Małżewo, Rukosin, Siwiałka i Szczerbięcin, i obszarów dworskich Boroszewo, Bojary, Damaszka, Gołębiewko, Goszyn, Kobierzyn, Łukocin, Małżewko, Rościszewo, Wędkowy i Liniewko.

Każda gmina otrzyma jeszcze osobne obwieszczenie od właściwego legalizatora o dniu, w którym przyrządy miernicze przedłożyć należy. Magistrat i Wójtowie powiadomią właściciela lokalu, że lokal jego na okres czasu legalizacji staje się miejscem urzędowem i klucze lokalu muszą być wręczone legalizatorowi. Koszta za lokal, światło i ogrzewanie rozłożę po skończonej legalizacji procentowo na gminy, biorące udział w legalizacji. Odnośne rachunki należy mi przedłożyć w 2 tygodnie po przeglądzie.

Przypominam Pp. Wójtom (Burmistrzowi) i Sołtysom obowiązujące w tej dziedzinie przepisy: okólnik nr. 58 p. Wojewody Pomorskiego z dn. 7. 8. 26 r. L. dz. XIc 3923/26 (Orędownik nr. 42/26) i mój okólnik z dnia 14. 1. 1928 r. L. dz. V. 584/28/10.

Tczew, dnia 30 czerwca 1928 r.

St. V. 3391-28 **Starosta.**

230)

Obwieszczenie

Starostwo powiatu chojnickiego unieważniło wykaz osobisty, wystawiony przez Urząd Policyjny w Chojnicach dnia 4. 7. 21 r. pod nr. 3574/21 na nazwisko Franciszka Rinka, ur. 28. 7. 97 r. w Karsinie pow. chojnickiego.

Tczew, dnia 14 lipca 1928 r.

St. 8302-28. **Starosta**
Bała, referendarz.

231)

Obwieszczenie

Pan Wojewoda Pomorski zezwolił oo. pasjonistom w Przasnyszu na urządzenie zbiórki publicznej przez zbieranie datków pieniężnych u mieszkańców Województwa Pomorskiego w czasie od 5 lipca 1928 r. do 31 grudnia 1928 r. na odbudowę klasztoru.

Zbierający winni mieć listy ze stronami numerowanemi liczbą bieżącą, zaopatrzoną pieczęcią urzędową miejscowej władzy policyjnej (wójta burmistrza), która poświadcza jednocześnie ilość stron.

Każdemu ofiarodawcy należy przedłożyć listę na ofiary i pokwitowania własnoręcznym podpisem.

Tczew, dnia 14 lipca 1928 r.

St. 8275-28. **Starosta.**
w z. BAŁA
referendarz.

232)

Rozporządzenie policyjne

w sprawie porządków sanitarnych w gminach wiejskich i miejskich Województwa Pomorskiego.

Na podstawie §§ 137 i 139 ustawy o ogólnym zarządzie kraju z 30. VII. 1883 i na podstawie §§ 6 lit. b i f, 12 i 15 ustawy o zarządzie policji z 11. III. 1850 r. oraz za zgodą Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego rozporządzam co następuje:

I. Ulice, drogi i place publiczne.

§ 1. Drogi i place publiczne, znajdujące się na terenie gmin wiejskich, winny być stale utrzymywane w porządku i czystości. W szczególności drogi publiczne, przechodzące przez osiedla wiejskie, winny mieć powierzchnię równą, bez wybojów, kałuż i grząskiego błota.

§ 2. Obowiązek naprawy dróg publicznych przechodzących przez osiedla wiejskie i obowiązek usuwania śmieci i innych zanieczyszczeń ciąży na właścicielach tych dróg z wyjątkiem dróg publicznych o twardej nawierzchni, które zarządy gmin obowiązane są oczyszczać ze śmieci i innych zanieczyszczeń, o ile obowiązku tego nie nałożą na właścicieli przyległych nieruchomości po myśli art. 10 ustawy z dnia 7. 10. 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. Ust. nr. 89/20 poz. 656).

§ 3. Zabrania się:

a) zanieczyszczanie dróg i placów publicznych wypróżnieniami ludzkiemi i umyślnego zaśmiecenia tych miejsc;

b) wypuszczanie na place i drogi publiczne płynów cuchnących bądź szkodliwych tudzież wszelkich nieczystości;

c) urządzania na drogach i placach publicznych jak również w bezpośrednim z drogami publicznemi sąsiedztwie, w odległości od drogi lub placu mniejszej niż 10 metrów stałych lub czasowych zbiorników nawozu i innych nieczystości, usuwanych z podwórzy, stajen, obór, chlewów i innych zabudowań gospodarczych. Przepis ten nie ma zastosowania do tych wypadków, gdy mur oddziela drogę publiczną od miejsca składanego nawozu lub innych gromadzonych nieczystości.

II. Podwórza i domy.

§ 4. Podwórza w osiedlach wiejskich, tak gospodarcze jak i znajdujące się obok domów mieszkalnych, winny być utrzymywane w czystości i porządku; w szczególności nie powinny znajdować się na nich błotniste kałuże.

§ 5. Nawóz zwierzęcy, usuwany ze stajen, obór, chlewów, jak również inne odpadki gospodarcze, winny być składane do specjalnych zbiorników (gnojówki), które muszą być od reszty podwórza odgrodzone w ten sposób, ażeby części płynne nie wypływały i nie zanieczyszczały podwórza. Spód i ściany gnojowników powinny być wykonane nieprzepuszczalnie dla cieczy i izolowane od ścian budynków, przeznaczonych na pobyt ludzi. Zbiorniki te powinny być oddalone.

a) od studzień 10 metrów,

b) od granic sąsiadów 2 metry. Urządzenie zbiorników dla nawozów i innych odpadków gospodarczych, należy do właściciela nieruchomości.

§ 6. Wyrzucanie śmieci i odpadków oraz wylewanie pomyj i innych płynnych nieczystości wprost na podwórze jest wzbronione.

Jeżeli na podwórzu niema specjalnych zbiorników na śmiecie i brudne zlewy, śmiecie i odpadki domowe stałe i płynne mogą być odprowadzane do wyżej wspomnianych gnojowisk.

§ 7. Do użytku mieszkańców każdego domu znajdować się winien conajmniej jeden ustęp posiadający pod siedzeniem zbiornik na wyprożnienie. Zbiornik ten może być przenośny, z materjału drewnianego lub metalowego, lecz winien być szczelny, ażeby zawartość nie wyciekała na ziemię i winien być przed przepełnieniem opróżniony.

Zamiast ruchomych zbiorników mogą ustępy posiadać t. zw. doły ustępowe, które muszą być masywne ze szczelnem dnem i ścianami murowanemi z cegły wiązanej zaprawą cementową lub z betonu. Zawartość zbiorników ustępowych winna być albo bezpośrednio wywożona na pola, albo może być usuwana do gnojowisk, o których mowa w § 5, bezpośrednio przed wywiezieniem nawozu na pola.

Ustępy winny znajdować się w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. Ust. nr. 23/28 poz. 202) w oddaleniu conajmniej 10 metrów od studzien, winny posiadać należytą wentylację i zawsze być czysto trzymane.

§ 8. W obszarach dworskich powinno być tyle oddzielnych ustępów, ażeby jeden ustęp przypadał przynajmniej na 2 rodziny służby folwarcznej; prócz tego na podwórzu gospodarczem znajdować się winien osobny ustęp do użytku pracujących tam robotników.

§ 9. Przy szkołach wiejskich, gminnych domach ludowych, oberżach i zajazdach znajdować się winna wystarczająca ilość ustępów oddzielnych dla każdej płci zawsze w porządku i czystości utrzymanych.

§ 10. Zabrania się zanieczyszczania wypróżnieniami ludzkiemi podwórzy, jak również miejsc, znajdujących się w bezpośredniem sąsiedztwie z domami mieszkalnemi i gospodarczemi.

§ 11. Obowiązki, wynikające z §§ 4, 7, 8 i 9, ciążą na właścicielach względnie dzierżawcach odnośnych nieruchomości; utrzymanie w porządku ustępów, z których korzystają wyłącznie poszczególni lokatorzy, należy do tych lokatorów; utrzymanie w porządku ustępów szkolnych i gminnych (§ 9) należy do odnośnych gmin.

§ 12. Sienie i klatki schodowe domów mieszkalnych winny być utrzymywane w czystości i porządku przez właścicieli nieruchomości. Zabrania się zanieczyszczania sieni i klatek schodowych wydalinami ludzkiemi, odpadkami domowemi, jak również wystawiania w sieniach i klatkach schodowych naczyń, zawierających stałe lub płynne nieczystości, oraz hodowania w nich zwierząt domowych.

§ 13. Zabrania się zawieszania na płotach, ogrodzeniach i parkanach, znajdujących się obok domów mieszkalnych jak również wychodzących na drogi publiczne, przedmiotów cuchnących i wzbudzających odrazę, jak nocniki, brudna bielizna pościelowa, brudne szmaty, niewyprawione skóry itp.

III. **Studnie.**

§ 14. W osiedlach wiejskich, przedstawiających skupienie więcej niż 5 domów mieszkalnych, znajdować się winny publiczne studnie gminne w liczbie odpowiadającej potrzebom ludności, lecz conajmniej jedna.

§ 15. Wszystkie studnie gminne, czy to wiercone czy kopane, powinny mieć urządzenia pompowe i być dokładnie zabezpieczone od zanieczyszczenia ze zewnątrz wody studziennej. W tym celu studnie kopane posiadać winny szczelne bez szpar ocembrowanie np. z kręgów betonowych, wystające nad poziom gruntu na 30 cm. i przykryte zupełnie szczelną pokrywą. Wylot pompy winien być tak umieszczony, ażeby woda ściekała poza pokrywę studni. Powierzchnia gruntu naokoło studni winna być wybrukowana lub wycementowana w promieniu conajmniej jednego metra od odcembrowania studni i posiadać spadek od studni ku obwodowi, zapewniający odpływ od studni. Dla odpływu wody studziennej winien być urządzony odpowiedni ściek. Żłoby do pojenia inwentarza winny być od studni oddalone nie mniej niż 2 metry. Woda studzienna winna podlegać perjodycznym badaniom chemiczno-bakterjologicznym conajmniej 1 raz w roku, może być jednak częściej badana na zarządzenie władz sanitarnych, które w zależności od wyników analizy mogą wydać odpowiednie zarządzenia tyczące się oczyszczenia względnie naprawy studni.

§ 16. Wybudowanie nowych brakujących studzień gminnych jak również doprowadzenie obecnie istniejących do stanu, odpowiadającego wymaganiom poprzedniego paragrafu, winno być dokonane w ciągu 6-ciu miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, przyczem termin powyższy może być przez Starostę przedłużony do dalszych 6-ciu miesięcy.

§ 17. Studnie, znajdujące się w podwórzach domów i gospodarstw prywatnych, których woda służy do picia i celów gospodarstwa domowego winny odpowiadać następującym wymaganiom:

a) posiadać szczelne ocembrowanie (o ile nie są wiercone);

b) być pokryte i zabezpieczone od zanieczyszczenia zewnętrznego;

c) o ile nie mają urządzenia pompowego winny posiadać stałe przytwierdzone wiadra do czerpania wody;

d) powierzchnie gruntu na przestrzeni 1 metra na około studni winny mieć zabrukowaną względnie wycementowaną ze spadkiem ku obwodowi.

Obowiązki wypływające z treści niniejszego § ciążą na właścicielu danej studni: Studnie nieodpowiadające wymaganiom niniejszego paragrafu, winny być doprowadzone do stanu przepisanego niniejszem rozporządzeniem w ciągu 6-ciu miesięcy od chwili ogłoszenia niniejszego rozporządzenia. Termin ten może być przez Starostę przedłużony.

§ 18. Wszystkie studnie znajdując się na terenie gminy w których woda po zbadaniu chemiczno--bakteriologicznym okaże się niezdatną do picia i celów gospodarstwa domowego, winny zostać przez właściciela studni zaopatrzone odpodnim napisem.

§ 19. Zabrania się:

a) zanieczyszczanie wody studziennej przez rzucanie do niej jakichkolwiek przedmiotów stałych i płynnych;
b) wykonywania w odległości od studzien mniejszej niż 2 metry takich czynności, które wpłynąć mogą na przenikanie do studni zanieczyszczeń, jak np. prania bielizny, zmywania naczyń kuchennych, moczenia lnu itp.

B. Przepisy dla gmin miejskich.

I. Ulice, drogi i place publiczne.

§ 20. Wszystkie ulice, drogi i place publiczne w miastach, tak jezdnie jak chodniki, ścieki, rynsztoki i rowy przydrożne winny być stale utrzymywane w porządku i czystości.

W celu uchronienia miasta lub niektórych jego dzielnic od zanieczyszczenia, miejscowa władza policyjna moż wydać zarządzenia policyjne, wykluczające pewne ulice od pędzenia po nich bydła, od ruchu po nich wozów, naładowanych słomą, sianem itp.

§ 21. Staranne oczyszczanie, względnie zamiatanie miejsc, wymienionych w § 20-ym, winno się odbywać przynajmniej raz dziennie w porze rannej przed rozpoczęciem normalnego ruchu ulicznego. Ponadto także w ciągu dnia z ulic ruchliwszych winny być usuwane gromadzące się tam śmiecie i odpadki na każdorazowe zarządzenie władzy policyjnej.

W razie suchej i niemroźnej pogody miejsca wyżej wymienione winny być przed zamiataniem zraszane wodą, ażeby zapobiec tworzeniu się kurzu przy zamiataniu. W porze letniej zraszanie wodą ulic chodników odbywać się winno parę razy dziennie w godzinach, wyznaczonych przez miejscową władzę policyjną.

§ 22. W porze zimowej chodniki winny być oczyszczane z śniegu, gdy tylko śnieg przestanie padać; z nastaniem odwilży należy usuwać z chodników resztki topniejącego lodu i śniegu. Z chwilą nastania gołoledzi chodniki należy posypywać piaskiem.

§ 23. Czynności wymienione w §§ 21 i 22 niniejszego rozporządzenia, w myśl przepisów ustawy z dnia 1 lipca 1912 r. o czyszczeniu dróg publicznych (zbiór ustaw pruskich str. 187), oraz art. 10 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. 1921 r. nr. 89, poz. 656), należą do obowiązków gminy, mogą być jednak przekazane właścicielom przyległych nieruchomości.

§ 24. Zgarnięte przy zamiataniu z ulic i placów śmiecie i nieczystości winny być niezwłocznie wywożone poza obręb miasta na miejsce do tego przeznaczone. Obowiązek powyższy ciąży na gminie, która go wypełnia przy pomocy własnego taboru lub za pośrednictwem umówionego przedsiębiorcy, za którego jednak czynności gmina jest odpowiedzialna.

§ 25. Przepis § 20-go o utrzymaniu porządku i czystości odnosi się również do publicznych ogrodów, parków, boisk i plantacyj miejskich, przyczem obowiązek utrzymywania tych miejsc w czystości ciąży na gminie.

§ 26. We wszystkich miastach w dzielnicach ruchliwszych, gdzie częściej zauważaa się większe skupienie ludności, zwłaszcza w bliskości targów, jarmarków itp., winny znajdować się odpowiednio urządzone (patrz §§ 34—38) ustępy publiczne w takiej ilości, ażeby w miastach do 10 000 mieszkańców 1 ustęp przypadał na każde 2000 mieszkańców, a w miastach ludniejszych 1 na 400 mieszkańców. Niezależnie od tego conajmniej 1 ustęp znajdować się winien w każdym parku i ogrodzie publicznym.

Ustępy publiczne z odrębnemi oddziałami dla obu płci winny być dostępne dla publiczności od godziny 7 rano do 10 wieczorem, o zmroku dostatecznie oświetlane i stale utrzymywane w zupełnej czystości i porządku. Pissoiry winny być stale otwarte i za ich używanie opłata od publiczności nie może być pobierana.

Obowiązek urządzenia i utrzymywania w porządku ustępów publicznych ciąży na gminie. W tych miastach, które ustepów publicznych nie posiadają, lub posiadają je w ilości niedostatecznej, winny one być zbudowane w przeciągu 6 miesięcy od chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 27. Zabrania się zanieczyszczania ulic, placów ogrodów i parków miejskich wydalinami ludzkiemi oraz umyślne zaśmiecanie tych miejsc.

W ogrodach i miejscach spacerowych, jak również na tych ulicach gdzie miejscowa władza policyjna uzna to za odpowiednie, winny być ustawione estetycznej formy kosze lub skrzynki do wrzucania papierów, niedopałków, papierosów itp. Ustawienie i systematyczne opróżnianie tych skrzynek należy do obowiązków gminy.

II. Podwórza i domy.

§ 28. Podwórza domów winny być stale utrzymywane w należytej czystości i porządku, winny przeto mieć powierzchnię równą i twardą, zapobiegającą tworzeniu się błota i kałuż; ścieki i rynsztoki podwórzowe winny mieć należyty spad i równą powierzchnię, ażeby ich zawartość miała swobodny stały odpływ do kanałów odpowiednich zbiorników.

§ 29. Podwórza domów, na których odbywa się większy ruch pojazdów (np. w zajazdach i hotelach), jak również w domach, w których się znajdują zakłady przemysłowe czy handlowe (mleczarnie, śpichrze, młyny, piekarnie, zakłady rzeźnickie itp.), winny być w całości zabrukowane albo wyasfaltowane lub wycementowane.

§ 30. Znajdujące się w podwórzach domów stajnie, obory czy chlewy winny być tak urządzone, ażeby nie powodowały zanieczyszczenia gleby i powietrza.

Gromadzący się w tych ubikacjach nawóz zwierzęcy winien być albo bezpośrednio wywożony za miasto, albo może być zbierany w szczel-

nych murowanych i wycementowanych dokładnie przykrytych zbiornikach których zawartość winna być wywożona przed ich przepełnieniem. Opróżnianie powyższych zbiorników należy uskuteczniać przed godz. 6 rano.

Obowiązek utrzymywania w porządku i czystości wyżej wymienionych pomieszczeń oraz wywożenia z nich nawozu ciąży na właścicielach utrzymywanych w nich zwierząt.

Miejscowej władzy policyjnej przysługuje prawo wydawania zakazu utrzymywania w pewnych domach lub całych dzielnicach miasta koni, bydła lub nierogacizny oraz kóz, jeżeli względy sanitarne tego wymagać będą.

§ 31. W każdym podwórzu domu mieszkalnego znajdować się winien zbiornik na śmiecie i odpadki stale oraz na popiół, usuwany z pieców. Zbiorniki te winny być szczelne, zaopatrzone w łatwo odmykalną pokrywę, umieszczone w miejscu dostępnem. Przy usuwaniu zawartości śmietników podwórzowych właściciele domów obowiązani są do korzystania z istniejących urządzeń miejskich.

§ 32. Nieczystości i odpadki domowe płynne, pomyje itp. w domach skanalizowanych winny być odprowadzone do kanałów zapomocą szczelnych rur. W domach niekanalizowanych płyny te winny być zlewane do dołów kloacznych, względnie specjalnych zbiorników. Wypuszczanie powyższych nieczystości rynsztokami na ulicę jest wzbronione.

§ 33. W każdym domu znajdować się winny ustępy, przy każdym oddzielnem mieszkaniu albo w podwórzu jeden ustęp wspólny, podzielony na tyle zamykanych na klucz oddziałów, wiele jest mieszkań w domu.

§ 34. W domach skanalizowanych ustępy winny być połączone z siecią kanalizacyjną przytem urządzenia kanalizacyjne winny być zabezpieczone od zamarzania w zimie.

W domach, nieposiadających kanalizacji, ustępy winny być budowane na dołach murowanych, dokładnie wycementowanych, szczelnie przykryrych trzepanie mebli itp. odbywać się może.

§ 35. Wywożenie zawartości dołów ustępowych odbywać się może tylko w czasie między godziną 10 wieczorem a 6-tą rano i winno się odbywać w specjalnych szczelnie zamkniętych wozach na miejsce za miastem, wskazane przez władzę policyjną. Przelewanie zawartości dołów ustępowych do wspomnianych, wozów winno się odbywać zapomocą pomp lub vacuum aparatów, a nie czerpakami.

§ 36. Ustępy zbudowane w podwórzach na dołach murowanych, nie powinny znajdować się bliżej niż w odległości 10 mtr. od studzien podwórzowych.

§ 37. Ustępy wspólne, znajdujące się w podwórzach domów, winny być w porze wieczornej dostatecznie oświetlone.

§ 38. Utrzymywanie porządku i czystości w ustępach prywatnych należy do obowiązków posiadaczy odnośnych mieszkań. Utrzymanie w porządku części ogólnej ustępów wspólnych jak również oddziałów niezamkniętych, przeznaczonych do ogólnego użytku, należy do obowiązków właściciela nieruchomości.

§ 39. W każdym podwórzu domu mieszkalnego winno się znajdować specjalne miejsce i urządzenie, przeznaczone do trzepania i wietrzenia dywanów, mebli, pościeli itp. Regulaminy sanitarno-porządkowe określą godziny dnia w któtych trzepanie mebli itp. odbywać się może.

§ 40. Tak zwane „świetliki", tj. zagłębienia przed oknami od piwnic i suteren, tak znajdujące się na ulicy jak i od strony podwórza, winny być stale utrzymane w czystości i porządku, a gromadzące się w nich śmiecie winny być raz na tydzień usuwane.

§ 41. Zabrania się używania nawozu do ochrony zimą od chłodów okien piwniczych studzien itp. przedmiotów, znajdujących się na podwórzach lub na ulicy.

§ 42. Sienie i klatki schodowe winny być stale utrzymywane w porządku i czystości: w tym celu winny być codziennie zamiatane, a jeden raz w tygodniu zmywane wodą, o ile nie posiadają froterowanej posadzki. Znajdujące się na schodach dywany i chodniki powinny być jeden raz w tygodniu wietrzone i trzepane.

O zmroku winny być sienie i klatki schodowe oświetlone aż do godziny wyznaczonej przez miejscową władzę policyjną.

§ 43. Obowiązki, wymienione w §§ 28—42, a więc tyczące się urządzenia i utrzymywania w czystości podwórzy, śmietników, ogólnych ustępów w podwórzach, gnojowisk, urządzeń kanalizacyjnych, zbiorników nieczystości i odpływów jak również sieni domów i klatek schodowych, ciążą na właścicielach nieruchomości, względnie odpowiedzialnych administratorach domów.

Lokatorowie mieszkań są obowiązani do utrzymywania w czystości własnych swoich ustępów, tak znajdujących się na podwórzu jak i wewnątrz mieszkań.

§ 44. Zabrania się:

a) wystawiania w klatakch schodowych i na podwórzach kubłów lub innych naczyń za śmieciami, zlewkami, pomyjami itp.;
b) wyrzucania śmieci lub wylewania płynnych nieczystości lub pomyj na ulicę lub na podworze poza miejscami do tego przeznaczonemi;
c) zanieczyszczania sieni i klatek schodowych odpadkami domowemi, plwocinami lub wydzielinami;
d) wymiatania śmieci z parapetów okiennych i balkonów na ulicę lub na podwórze;
e) trzepania mebli, pościeli itp. na balkonach lub w oknach mieszkań i wogóle poza miejscem i poza godzinami na to wyznaczonemi.

C. Zarządzenia ogólne

§ 45. Obowiązujące miejscowe policyjne rozporządzenia sanitarno-porządkowe, o ile są sprzeczne z postanowieniami niniejszego rozporządzenia, tracą moc obowiązującą z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Zarządy gmin obowiązane są do niezwłocznego podania do wiadomości mieszkańców niniejszego rozporządzenia.

§ 46. Winni przekroczenia postanowień niniejszego rozporządzenia karani będą grzywną do wysokości 60 zł a w razie nieściągalności odpowiednim aresztem o ile inne przepisy nie przewidują wyższych kar. Oprócz tego przysługuje

miejscowej władzy policyjnej prawo przywrócenia stanu przepisowego po myśli § 132 ustawy o ogólnym zarządzie kraju z 30 lipca 1883 r.

§ 47. Rozporzdzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Pomorskim Dzienniku Wojewódzkim. Z dniem tym traci moc obowiązującą moje rozporządzenie policyjne z dnia 20-go grudnia 1927 r. w sprawie porządków sanitarnych w miastach Województwa Pomorskiego, ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego nr. 40.

Toruń, dnia 21 kwietnia 1928 r.

L. dz. V. B. 2138-28. **Wojewoda Pomorski**

(—) Młodzianowski.

Ogłasza się.

Tczew, dnia 28 lipca 1928 r.

St. 8933-28-172 **Starosta.**

w z. BAŁA, referendarz.

Nakładem i czcionkami Drukarni i Księgarni Tow. z ogr. por. w Tczewie.
Odpowiedzialny redaktor Alojzy Fabian naczelny sekretarz Wydz. Pow. w Tczewie.